

în fostul fumoar, sub supravegherea unui custode care dădea și explicațiile necesare vizitatorilor.

Pînă la găsirea unei soluții mai bune, piesele și documentele atît de interesante, aflătoare în posesia acestei unități de cultură, au trebuit instalate tot acolo (în fumoar), cu atît mai mult cu cît această sală somptuoasă n-ar avea decît de ciștigat dacă ar fi mobilată cu portretele, textele de piese, documentele, memoriile, obiectele de scenă care au aparținut înaintașilor glorioși ai celei mai vechi scene din țară.

N. B.

PRIMUL SPECTACOL - PREMIERĂ I

„Teatrul X vă invită să luați parte la premiera piesei Y...” și invitații sosesc la teatre; din redacții, instituții, întreprinderi, organe de stat... Premieră înseamnă primul contact al spectacolului cu publicul. Prima emoție, prima verificare!... Cu această ocazie se va constata în ce măsură munca depusă în timpul repetițiilor e reușită, în ce măsură spectacolul e pus sau nu la punct...

Cu toate aceste date bine cunoscute (derivînd chiar din cuvîntul *premieră*), cei invitați la „premieră” constată că piesa Y se joacă de vreo două-trei săptămîni, iar teatrul nu s-a hotărît decît cu întîrziere la programarea spectacolului cu invitați. Care poate fi explicația? Ori spectacolul nu era pus la punct la primul contact cu publicul și direcțiunea consideră că mai are nevoie de un oarecare „rodaj”, ori sînt alte cauze care determină conducerea respectivului teatru să dea „premieră” la... al zecelea spectacol.

Explicația nu e deloc misterioasă. Cauza e aceea pe care am arătat-o mai sus. Teatrul consideră că, în cele cîteva reprezentații pe care le mai dă pînă să invite „presa” și oamenii de specialitate, spectacolul capătă calități pe care nu le avea inițial la prima reprezentație. Actorii vor juca mai siguri pe ei, resorturile tehnice vor funcționa mai prompt etc. S-ar putea să fie ceva adevărat. Dar se pune o întrebare: cu ce e vinovat publicul primelor spectacole — pînă se pune totul la punct pe parcurs — de faptul că un spectacol a intrat în seria reprezentațiilor fără să fie finisat? De ce trebuie ca spectatorul care-și cumpără bilet, spectatorul față de care ar trebui să avem aceeași — dacă nu o sporită — considerație ca și față de „invitați”, să suporte faza de „rodare”, care înseamnă, practic, spectacole mai slabe decît cel oferit invitaților?

Personal, cred că un spectacol nu se poate repara pe drum, adică în decursul reprezentațiilor. Ceea ce era greșit inițial, rămîne greșit! E adevărat că actorii ciștigă o oarecare siguranță, care s-ar putea însă obține încă de la repetițiile generale. Dacă, de pildă, o comedie are nevoie de un contact prealabil cu publicul, se poate organiza o „generală” sau două cu public (ca la repetițiile generale de la Filarmonică). Publicul e prevenit că asistă la o repetiție generală, constată unele defecte ce s-au ivit pe drum, în schimb „tensiunea” de spectacol se obține pentru actori și tehnicieni, cu public în sală. Iată o rezolvare echitabilă. Iar primul spectacol devine astfel într-adevăr premieră.

Din păcate, însă, se întîmplă destul de des să se arunce în focul reprezentațiilor spectacole care nu sînt încă finisate. Termenul premierei fiind presant (cu toate că nu e totul gata), actorii, tehnicienii sînt „aruncați” în spectacol, cam așa cum se întîmplă cu copiii care nu știu să înoate și sînt azvîrliți în mijlocul unei ape: descurse-se fiecare cum poate.

De ce, cînd avem termene absolut precise în fața noastră, nu sînt puse la punct toate lucrările, sau cel puțin marea lor majoritate? Soluția? Ar trebui dusă lupta ca, încă de la repetițiile generale, teatrul să fie în măsură să înlățe fără reticențe reprezentații presei. Deviza teatrelor ar trebui să fie: *primul spectacol-premieră*, ca apoi să fie valabilă deviza mult dorită: *fiecare spectacol — o premieră!*

M. R.

...SĂ RĂSARĂ BUSUIOC I

Duminică, 29 martie 1959, orele 14^{1/2} colectivului piesei într-un act *Der grosse Kürbis* (Dovleacul cel mare), de la secția germană a Teatrului de Stat din Sibiu, aștepta camionul care trebuia să-l transporte la Turnișor, la gospodăria agricolă colectivă din acea localitate, pentru un spectacol. Minutele trec, se face ora 15, apoi, 15^{1/4}, 15^{1/2}... După o așteptare de peste o oră, responsabilul secției, Hans Binder, ordonă „rupeți rîndurile” și „liber”! Camionul nu venise și nici nu urma să mai vină. Camionul aparținea G.A.C.-Turnișor și fusese oferit de conducerea gospodăriei. După cîteva ceasuri, un telefon răzleț anunța că în sala de festivități din Turnișor s-ar fi întrunit, la un moment dat, în așteptarea spectacolului, vreo 300 de colectiviști.

Tot duminică, tot 29 martie 1959, dar la orele 18: colectivul piesei *Mielul turbat*

(Das tolle Lamm), de la aceeași secție, aștepta camionul — de data aceasta al teatrului — care urma să-l transporte la Tâlmaci, unde la orele 20 fusese programat un spectacol. Minutule trec, se face ora 18 $\frac{1}{2}$, apoi 18 $\frac{3}{4}$, 19, 19 $\frac{1}{2}$... Victorie! Sosește camionul, care în prealabil transportase decorurile la Tâlmaci. Le-a transportat? Nici poveste: se întoarce cu decorurile intacte, așa cum le-a dus. De ce? Urmează o „delicioasă” explicație a mașiniștilor însoțitori: decorurile n-au intrat. Unde n-au intrat? În scenă? Nu se poate: doar s-au făcut măsurătorile exacte, decorul încapă și în înălțime și în lățime. Atunci? Decorurile nu încap... pe ușa care duce la scenă! Să turbeze mielul, nu altceva!

Din nou „rupeți rîndurile”, din nou „liber”, mai ales că începuse să și plouă. În privința răspunderilor, n-am mai putut stabili nimic. Poate că nu e tirziu. Am așteptat 2—3 ceasuri în ploaie, mai putem aștepta încă 2—3 luni acasă, la adăpost.

Atita doar că secția germană a Teatrului de Stat din Sibiu a realizat într-o singură zi — record! — două deplasări... tot pe loc, pe loc, pe loc!...

Fl. P.

METAFORĂ ?

Știut este că, pînă la epilog, piesa *Nota zero la purtare* aduce imagini din școala secundară a anilor 1945-46, ilustrînd acțiunea uteciștilor care au luptat pentru schimbarea stărilor de lucruri din sistemul de învățămînt, pe atunci încă burghez. În spectacolul *Nota zero la purtare* (Betragen: ungenügend) al Teatrului German din Timișoara, regizorul Dan Radu Ionescu și scenograful Constantin Răpeanu s-au străduit — și în general au reușit — să dea relief ideilor și problemelor piesei, precum și o ambianță scenică propice. Numai că de la ultimul tablou la epilog au închipuit o trecere cam ciudată.

În clasa de liceu din 1945, pe pereți atîrnă portretele a trei clasici ai literaturii romine: *Slavici*, *Vlahuță* și, dacă nu mă înșel, *Anton Pann*. În clasa cea nouă, a reînălțării după zece ani (1955) a absolvenților, toate aceste tablouri au dispărut fără urmă. S-ar deduce, în mod logic, că schimbările produse în școala noastră nouă s-au produs — printre altele — și cu alungarea

clasicilor literaturii. E adevărat lucrul acesta? Cîtuși de puțin!

Dacă țin neapărat să accentueze prin metaforă sau simboluri scenografice o evoluție, să marcheze transformările revoluției noastre culturale, realizatorii de spectacole ar trebui să se gîndească ceva mai atent și să-și aleagă mijloacele de expresie din zestrea bogată pe care o oferă cu adevărat, efectiv, realitatea. Nu să născocoască, după inspirații străine, ba chiar contrare realității, motive ce pot da loc la interpretări eronate, falsificatoare.

Să fie atît de grea o documentare reală, făcută cu respect pentru adevăr, la o piesă contemporană ca *Nota zero la purtare*?

S. G.

TOTUȘI: CE REPERTORIU FIXĂM ȘI CE JUCĂM ?

O serie de teatre ne-au sesizat că în articolul *Ce repertoriu fixăm și ce jucăm?* publicat în numărul 3 al revistei noastre, sub semnătura lui C. Paraschivescu, s-au strecurat unele inadvertențe de domeniul informației, atribuindu-se un număr exagerat de premiere restante teatrelor: German-Sibiu, Bacău, Armatei, Național-Cluj, German-Timișoara, Municipal, Național-București, Național-Iasi, „Nottara”, Maghiar-Oradea, Satu-Mare. Întrucît la data redactării articolului — 1 februarie 1959 — aceste colective își îndeplinisera o parte din sarcinile prevăzute, facem aici rectificarea cuvenită, mulțumind totodată teatrelor care ne-au atras atenția asupra unor date statistice insuficient controlate (German-Sibiu, Bacău, Armatei, prin scrisori adresate redacției, și Național-Cluj, prin „Tribuna”).

Considerăm însă că, în esență, problemele ridicate de articol au fost îndreptățite. Autorul s-a referit la nenumăratele fluctuații care au caracterizat pînă în luna februarie repertoriul stagiunii în curs, susținînd necesitatea respectării sarcinilor prevăzute în plan. Oare, însuși faptul că instabilitatea repertoriului a înlesnit tocmai strecurarea unor date eronate, nu constituie un argument care pledează pentru consecvență în producția artistică?

Făcînd rectificările cuvenite, revenim totuși asupra semnalării noastre și repetăm întrebarea: ce repertoriu fixăm și ce jucăm?